



HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 14.246

Tarih : 03.10.2025

10/3175

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde işsizlik, özellikle gençler ve kadınlar arasında kaygı verici boyutlara ulaşmış; geniş tanımlı işsizlik oranı yüzde 29,6'ya, kadın işsizliği ise yüzde 39,4'e yükselmiştir. Ümitsiz işsizlerin ve eksik istihdam edilenlerin hızla artması, milyonlarca emekçinin iş ve gelir güvencesinden yoksun kaldığını göstermektedir. Bölgesel eşitsizlikler, özellikle Hakkâri gibi illerde çok yüksek seyreden işsizlik oranlarıyla krizi derinleştirmektedir. Bu nedenle işsizliğin önlenmesi, kadın ve gençlerin çalışma yaşamına katılımının güçlendirilmesi ve sosyal koruma mekanizmalarının yaygınlaştırılması amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İktüzüğün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

GEREKÇE

Ülkemizde çalışma yaşamına ilişkin güncel veriler, yalnızca sayısal bir kötüleşmeyi değil; aynı zamanda emekçi haklarının, çalışma koşullarının ve sosyal koruma mekanizmalarının sistematik biçimde aşındığını ortaya koymaktadır. Resmî dar tanımlı işsizlik oranlarında görülen görece gerilemeler, çalışma yaşamının geniş ve görünmeyen sorunlarını örtme riski taşımaktadır. Zira dar tanımlı göstergeler; eksik istihdamı, ümitsiz işsizliği, iş arama engellerini ve gizli işsizliği kapsam dışı bırakmaktadır.

Bu nedenle, emekçilerin haklarını ve çalışma yaşamının gerçek sorunlarını anlamak için geniş tanımlı göstergeler esas alınmalı; politika, mevzuat ve denetimler bu perspektifle yeniden biçimlendirilmelidir.

DİSK-AR'ın Ağustos 2025 İşsizlik ve İstihdamın Görünümü Raporu emek açısından son derece kaygı verici bulgular ortaya koymaktadır:

- Geniş tanımlı işsizlik oranı %29,6'ya yükselmiş,
- Geniş tanımlı işsiz sayısı bir yılda 1,3 milyon kişi artmıştır,
- Kadın işsizliği %39,4 gibi çarpıcı bir düzeye çıkmıştır,
- Ümitsiz işsizlerin sayısı 1 milyon, zamana bağlı eksik istihdam edilenlerin sayısı ise 681 bin kişi artmıştır,
- İşsizlerin %83'ü işsizlik ödeneğinden yararlanamamaktadır.

Dar tanımlı işsizlikteki görece iyileşmeler, esasen emek gücünün pasifleşmesi ve umutsuzlaşmasıyla gerçekleşmekte; iş aramaktan çekilen milyonlar istatistiklerin dışında kalmaktadır. Böylece işsizliğin gerçek toplumsal maliyeti (ailelerin gelir kaybı, gençlerde kalıcı beceri erozyonu, kadınların işgücünden çekilmesi, eğitim-istihdam uyumsuzluğu) görünmez hale gelmektedir.

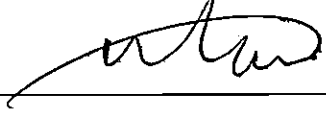
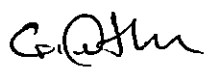
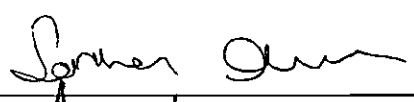
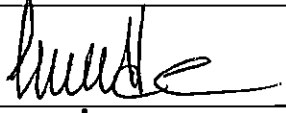
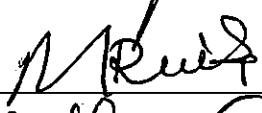
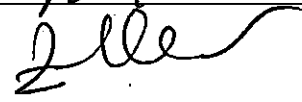
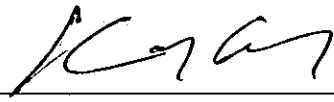
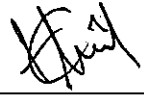
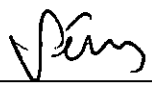
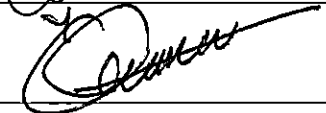
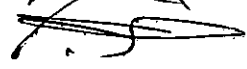
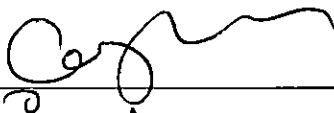
TÜİK Temmuz 2025 Hanehalkı İşgücü Araştırması da bu tabloyu teyit etmektedir: dar tanımlı işsizlik oranı %8 iken, geniş tanımlı işsizlik (âtıl işgücü) %29,6 olarak açıklanmıştır. TÜİK verilerine göre, Temmuz 2023'te 8,7 milyon olan geniş tanımlı işsiz sayısı Temmuz 2025'te 12 milyonu aşmıştır. Dar tanımlı işsizlik düşerken geniş tanımlı işsizliğin hızla artması, çalışma yaşamında derinleşen kırılganlığı göstermektedir.

Bölgesel eşitsizlikler ise krizi ağırlaştırmaktadır. Örneğin Hakkâri'de işsizlik oranları uzun yıllardır %20'ler civarında seyretmektedir. Altyapı yetersizlikleri, yatırım eksiklikleri, kayıt dışı çalışma, sınır ticaretindeki dalgalanmalar, göç dinamikleri ve eğitim-istihdam uyumsuzluğu bu tablonun başlıca sebepleridir.

Bu nedenle Hakkâri başta olmak üzere yüksek işsizlik oranlarına sahip illerde istihdam garantili projelerin hayata geçirilmesi, bölgesel KOBİ destekleri, mesleki/teknik eğitim yatırımları, güçlü iş arama/hizmet merkezi ağlarının kurulması ve kamu yatırımlarının yerel istihdama öncelik verecek şekilde yönlendirilmesi hayati bir zorunluluktur.

Ülkemizde yaşanan derin istihdam ve gelir kaybı, milyonlarca emekçiyi insani bir krizle karşı karşıya bırakmıştır. İşsizliğin önlenmesi, kayıt dışılığın azaltılması, kadın ve genç istihdamının güçlendirilmesi, sosyal korumanın yaygınlaştırılması ve bölgesel eşitsizliklerin giderilmesi için Meclis'in acil ve kapsamlı önlemler geliştirmesi gerekmektedir.

Bu nedenle işsizliğin önlenmesi, kadın ve gençlerin çalışma yaşamına katılımının güçlendirilmesi ve sosyal koruma mekanizmalarının yaygınlaştırılması amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
13			
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	